

DEBAT

CONSULTEU MÉS ARTICLES A L'ARA.CAT

Ferrovial i el capitalisme d'estat

El capitalisme d'estat que tant agrada al nacionalisme espanyol té avui una pedra a la sabata. Ferrovial marxa. Un canvi de seu que no tindria més transcendència si no fos per qui el protagonitza: el senyor Del Pino, des d'un vaixell insígnia de la marca Espanya, del bo i millor de la llotja del Bernabéu sospitosa de contubernis per finançar els partits polítics, mostra de les grans obres que són capaços de fer els espanyols al món i amb una fundació arrelada a la capital.

Revisem primer les qüestions fiscals del trasllat. A Espanya el tipus impositiu de les empreses és del 25%, mentre que a Holanda és del 25,8%; poc estalvi trobem aquí. En el cas de la tributació dels dividends, Espanya els deixa exempts en un 95% i el 5% restant tributa un 25%, cosa que provoca una tributació efectiva dels dividends a Espanya de l'1,25% (el 25% que recau sobre el 5% dels dividends que tributen). En el cas de la part dels dividends que tributen podria quedar absorbida per les despeses d'estructura del holding que els cobra. A Holanda els dividends estan exempts al 100%. Segons els comptes anuals del 2022, l'import de dividends percebuts va ser de 165 milions

d'euros, és a dir, un cost fiscal estimat al voltant dels dos milions d'euros. D'altra banda, Holanda, igual que Espanya, aplica mesures per a la limitació de la deducció d'interessos, restriccions a les adquisicions palanquejades, o limitació de la deducció fiscal de pèrdues de grans grups multinacionals.

Si posem el focus en la fiscalitat dels directius de l'empresa, veiem que entre Espanya i Holanda tampoc hi ha diferències substancials en l'IRPF. Així, el fet de traslladar la seu, amb tot el que implica, no sembla raonable per estalviar-se uns pocs euros.

Tot i així, l'entorn fiscal continua sent un factor important per a una mercantil, especialment global, per la pressió i criteris canviants que apliquen els inspectors fiscals al país. També hi influeix el marc normatiu. Modificar les normes fiscals cada dos per tres, fer-ho just a final d'any sense marge perquè les empreses puguin planificar-se, o crear nous impostos de dubtosa legalitat o d'impossible aplicació, també afecta les empreses i la seva seguretat jurídica. I aquí és on la comparativa cau de la

**GUILLEM LÓPEZ CASANOVAS
I ALBERT SAGÜÉS**

PROFESSORS DE LA UFP

banda dels holandesos: tenen un entorn fiscal més estable, més previsible, i un país que objectivament està més sanejat.

Espanya havia lluit fins ara la capacitat d'exercir la protecció d'algunes empreses, de manera oberta i descarada, pels noms identificats, i no només pels cognoms de la paternitat, de l'estat que hi havia al darrere com fan subtilment les grans potències de veritat. Aquests nostres empresaris o els seus representants viatjaven en el mateix avió de les missions diplomàtiques. I amb limusines es desplaçaven a les convencions que organitzava el minis-

teri de torn. Xarxa i amistats clientelars es desenvolupaven en la petita distància entre empresaris i poder polític.

Ara tot es complica. Allò no basta. Mala papereta té el PP amb la marxa de Ferrovial. Pot de moment dir que és la falta d'empatia fiscal, empresarial, dels socialistes. Però saben que des de les conviccions més liberals això els pot passar també a ells si un dia manen. I si expliciten que ells ho neutralitzaran, amb noves prerrogatives als grups empresarials, fàcilment hi perdran tots els espanyols amb l'augment temporal de la imbricació empresarial en els poders de l'estat. El partit conservador es troba, així, atrapat entre el discurs de la lliure empresa i el rancio abolengo de la pàtria nodrissa.

Per la seva banda, els socialistes pateixen l'esmicolament de poder que la nova realitat europea imposa, tot i el caramel dels projectes Next Generation que ofereix a les constructores. I és que tots els governants són europeus fins que els toca cedir poder estatal en favor d'una Europa única federal.

No creiem que aquest sigui el darrer cas sonat d'una migració fiscal i financera. La senyora Ayuso havia de configurar la nostra Delaware particular per evitar fugides

cap a fora i atraure el capital cap a la seva comunitat. Però només li funciona, de moment, espresment la resta de comunitats de l'Estat a favor seu, i és evident que per a això els poders regionals en tributació patrimonial no són avui suficients.

Per a les comunitats que no tenen un estat al darrere, la situació sembla perfectament normal. Grans companyies, com les constructores o ara Aena, poden definir el futur del país, amb el govern mirant cap a una altra banda per allò que són empreses privades. Però els estats, fins ara, quan els han interessat altres profits, han exercit tot l'arsenal d'influències i mesures indirectes derivades dels seus poders tributaris, financers o normatius a conveniència. Ara sembla que l'es-

panyol n'està perdent un d'important, el fiscal, i no s'acaba de veure si amb la resta de poders, amenaçant o avisant, el pot subjugar. I és que per l'esclatxa oberta en poden seguir d'altres. *Nature or nurture*, que es diu en la forma més genètica del capital: ¿Ferrovial és gran per la seva naturalesa o pels aliments que l'han sufragada a l'empara de l'Estat?

GETTY

**El PP es troba atrapat
entre el discurs
de la lliure empresa
i el 'rancio abolengo'
de la pàtria nodrissa**